

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-педагогічної
роботи
М. Б. Боднар
2024 р.
«06»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*
галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність – *012 Дошкільна освіта*
освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта. Початкова освіта*

Кременець – 2024

Фасолько Т.С. Сучасні технології дошкільної освіти : робоча програма для спеціальності 012 Дошкільна освіта. ОП Дошкільна освіта. Початкова освіта.– Кременець, 2024. 21 с.

Розробник програми : Фасолько Тетяна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної освіти

Протокол № 1 від 1 серпня 2024 року

Завідувач кафедри :

Т. С Фасолько

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		II-й	II-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-професійна програма підготовки магістра Дошкільна освіта. Початкова освіта	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		50 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 44,4% : 55,6 %

для заочної форми здобуття освіти - 15% : 85%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання ОК «Сучасні технології дошкільної освіти» є розвиток професійної компетентності, спрямованої на набуття магістрантами інтегральної компетентності і набуття ряду загальних та професійних компетентностей у галузі освіти за рівнем магістра, що реалізується у набутті знань про основні цілі, стратегії та принципи організації вивчення сучасних педагогічних технологій; набуття умінь застосування форм, методів та засобів студентоцентрованого навчання, контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальної дисципліни; використання активних методів навчання; здійснення планування та самоорганізації власної професійної діяльності.

Завдання викладання дисципліни «Сучасні технології дошкільної освіти» - розвиток методичної компетентності магістрантів у галузі організації освітньо-розвивальної роботи з дітьми.

По завершенню вивчення дисципліни студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність: Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної та початкової освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах фахової передвищої, вищої освіти, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Компетентності загальні

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

Компетентності, визначені закладом вищої освіти

КЗ-8. Навички використання інноваційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності:

КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Компетентності, визначені закладом вищої освіти

КС-14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування таких **програмових результатів**, що передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього рівня «магістр» зі спеціальності 012 Дошкільна освіта:

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

В процесі вивчення курсу магістранти повинні засвоїти: специфіку ОК та цілі її вивчення; проблеми та труднощі у організації освітньої діяльності з дітьми; традиційні та інноваційні стратегії навчання; форми спільної продуктивної діяльності педагога та дитини; шляхи та засоби підвищення ефективності використання сучасних педагогічних технологій.

По завершенню вивчення дисципліни студенти мають продемонструвати готовність до: застосування традиційних та інноваційних стратегій навчання при використанні сучасних педагогічних технологій; поєднувати широту матеріалу, що потрібно охопити аналізом, та його фундаментальність з доступністю і цікавістю викладу; пов'язувати теоретичні психологічні знання з практичною діяльністю; доцільно використовувати засоби наочності для підвищення ефективності педагогічної діяльності; організовувати індивідуальну та групову роботу з дітьми.

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Організаційно-концептуальні засади використання сучасних педагогічних технологій в діяльності ЗДО

Тема 1. Концептуальні засади використання сучасних технологій в практиці роботи ЗДО

Гуманістична спрямованість сучасних педагогічних технологій. Організаційно-методичне забезпечення оновлення змісту дошкільної освіти. Сучасні підходи до організації освітньо-розвивальної роботи з дітьми. Багатоваріантність педагогічних технологій. Класифікація педагогічних технологій.

Основоположні у науково-теоретичних працях і практичному досвіді філософсько-педагогічні системи ідей та поглядів на дитину як на найвищу цінність: С.Русова, В.Сухомлинський та ін. Принципи побудови українського ЗДО згідно концепції С.Русової: гуманізм, демократизм, науковість, національний дух. Їх реалізація як шлях забезпечення етнізації особистості, входження дитини у духовний світ, плекання національної та загальнолюдської культури. Педагогіка В.Сухомлинського як педагогіка серця, дитиноцентризму й толерантності, яка базується на ідеї наближення навчально-виховного процесу до природи конкретної дитини. Система виховання та навчання – "педагогіка цілісного життя дітей та дорослих", яка будується на началах гуманності й віри в дитину, вихованні творчістю і співпрацею педагогів із дітьми. Гуманна педагогіка як педагогіка дисципліни, любові. Головне у навчанні – заохочувати дітей до власного пошуку, власного шляху пізнання світу, вчити їх самостійності, готувати до дорослого життя.

Тема 2. Сучасні системні експериментально апробовані педагогічні технології

«Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого і дитини», автор - доктор псих. наук, професор Піроженко Т.О.; «Інтегрована особистісно-орієнтована освітня технологія у дошкільному навчальному закладі та загальноосвітньому навчальному закладі I ступеня», автор – доктор пед. наук, професор Якименко С.І.; «Поступально-висхідне формування особистості від дошкільного віку до випускних класів школи», автор – доктор пед. наук, академік Богуш А.М.

Змістовий модуль II.
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 3. Едьютейнмент як феномен та інтегрована технологія

Тема 4. Використання елементів STREAM-освіти в сучасному закладі дошкільної освіти

Тема 5. Сучасні методики мовленнєвого та творчого розвитку дошкільнят в образотворчій діяльності та музичній діяльності дітей.

Тема 6. Здоров'язберігаючі технології та їх використання у діяльності ЗДО. Система освіти «Довкілля».

Тема 7. Сучасні Lego-технології в дошкільній освіті.

Тема 8. «Філософія для дітей», соціо-ігровий стиль роботи як ефективні педагогічні технології

Змістовий модуль 3.
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Тема 9. Модель закладу дошкільної освіти як сучасна педагогічна технологія

Вихователь ЗДО: фахова майстерність, ерудиція, культура. Професіограма вихователя. Професійні й особистісні якості педагога та їх розвиток. Психологічна культура як складова професіоналізму вихователя. Вихователь як організатор взаємодії в педагогічному процесі. Особливості взаємодії в системі «вихователь – дитина». Соціально-психологічні аспекти педагогічного спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція. Самооцінка й аналіз педагогічної діяльності. Вплив особистості вихователя на розвиток дитини.

Тема 10. Професійне зростання педагога

Основні етапи професійного становлення педагога. Розвиток професійної самосвідомості: педагогічна спрямованість, образ Я, самооцінка, рівень домагань. Педагогічні здібності та їх розвиток. Рівні сформованості педагогічних здібностей. Педагогічний такт та педагогічна спостережливість. Педагогічна практика та формування стилю педагогічної взаємодії. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності.

Мотивація педагогічної діяльності. Поняття про продуктивність педагогічної діяльності. Рефлексія продукту і результату педагогічної діяльності. Критерії професіоналізму. Готовність до інноваційної діяльності. Педагогічна творчість вихователя закладу дошкільної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п.с.	лаб	інд	с.р.		о	л.	п.с.	лаб.	інд.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Організаційно-концептуальні засади використання сучасних педагогічних технологій в діяльності ЗДО												
Тема 1. Концептуальні засади використання сучасних технологій в практиці роботи ЗДО	9	2	2			5	6	1	1			4
Тема 2. Сучасні системні експериментально апробовані педагогічні технології	9	2	2			5	3					3
Разом за змістовим модулем I.	18	4	4			10	9	1	1			7
Змістовий модуль II. Особливості сучасних педагогічних технологій дошкільної освіти												
Тема 3. Едьютейнмент як феномен та інтегрована технологія	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 4. Використання елементів STREAM-освіти в сучасному закладі дошкільної освіти	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 5. Сучасні	9	2	2			5	8					8

методики мовленнєвого та творчого розвитку дошкільнят в образотворчій та музичній діяльності												
Тема 6. Здоров'язберігаючі технології та їх використання у діяльності ЗДО. Система освіти «Довкілля».	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 7. Сучасні Lego-технології в дошкільній освіті	9	2	2			5	8					8
Тема 8. «Філософія для дітей», соціо-ігровий стиль роботи як ефективні педагогічні технології	9	2	2			5	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем II.	54	12	12			30	56	4	4			48
Змістовий модуль III. Професійна компетентність вихователя ЗДО												
Тема 9. Модель закладу дошкільної освіти як сучасна педагогічна технологія	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 10. Професійне зростання педагога	9	2	2			5	8					8
Разом за змістовим модулем IV.	18	4	4			10	18	1	1			16

Усього годин	90	20	20			50	90	6	6			78
ІНДЗ												
Усього годин	90	20	20			50	90	6	6			78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Сучасні педагогічні технології в діяльності закладів дошкільної освіти: концептуальні засади використання	2	1
2.	Сучасні системні експериментально апробовані педагогічні технології	2	
3.	Едьютейнмент як феномен та інтегрована технологія	2	1
4.	Використання елементів STREAM-освіти в сучасному закладі дошкільної освіти	2	1
5.	Сучасні методики мовленнєвого та творчого розвитку дітей в образотворчій та музичній діяльності	2	
6.	Здоров'язберігаючі технології та їх використання у діяльності ЗДО. Система освіти «Довкілля».	2	1
7.	Сучасні Lego-технології в дошкільній освіті	2	
8.	«Філософія для дітей», соціо-ігровий стиль роботи як ефективні педагогічні технології, соціо-ігровий стиль роботи як ефективна педагогічна технологія	2	1
9.	Модель закладу дошкільної освіти як сучасна педагогічна технологія	2	1
10.	Професійне зростання педагога ЗДО	2	
	Всього	20 год.	6

Методичні рекомендації до проведення практичних занять

Мета практичних занять – розширення у здобувачів освіти знань відповідно до теми, що обговорюється, та загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь пошуку нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

Форми проведення практичних занять різні: власне практичне заняття, семінар, наукова конференція, ділова гра, психологічний практикум, творча лабораторія, психологічна консультація та ін.

Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення зі студентами, виконання завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання.

Семинарські заняття є одним із видів практичних занять. Вони призначені для поглибленого вивчення дисципліни, оволодіння методологією наукового пізнання. Головна мета семінарських занять – уточнити, конкретизувати, систематизувати знання і забезпечити студентам можливість оволодіти навичками та вміннями використання теоретичних знань.

Семинарські і практичні заняття проводяться в основному з навчальними групами. Досить позитивні результати під час семінарських занять дає поділ студентів на проблемні групи, особливо тоді, коли ці групи комплектуються за бажанням самих студентів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських, практичних, лабораторних заняттях:

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу;

логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Сучасні педагогічні технології в дошкільній освіті» – це вид поза аудиторної індивідуальної науково-дослідної роботи, що виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і містить результати дослідницького пошуку та відображає рівень навчальної компетентності магістрів.

Мета ІНДЗ: самостійний аналіз частини програмного матеріалу, узагальнення, закріплення та творче застосування знань із навчальної дисципліни, розвиток дослідницьких умінь та навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час теоретичних, практичних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу: **розробка методичних матеріалів по темі.**

Завдання для ІНДЗ з навчальної дисципліни

У межах вивчення однієї з тем підготуйте методичні матеріали

Теми (на вибір)

1. Соціо-ігровий стиль роботи як ефективна педагогічна технологія.
2. Дитяче дослідження як метод навчання старших дошкільників.
3. Розвиток творчих здібностей в образотворчій діяльності (Л.Шульга).
4. Едьютейнмент як феномен та інтегрована технологія.
5. STREAM-освіта в сучасному закладі дошкільної освіти.
6. Технологія «Вчіться фантазувати».
7. Логоритміка в освітньому процесі ЗДО.
8. Філософія для дітей.
9. Художнє слово і дитяче мовлення (Н.В.Гавриш).
- 10.Методика навчання розповіданню за схемами (О.Білан,К.Крутій).
- 11.Інноваційна технологія «Чудеса на піску».
- 12.Ейдетика в розвитку мовлення.
- 13.«Казкові лабіринти гри».
- 14.Орф-педагогіка в освітньому процесі ЗДО.
- 15.Система освіти «Довкілля».
- 17.Концепція дошкільної освіти С.Русової.
- 18.Педагогічна концепція В.Сухомлинського.
- 19.Використання комп'ютерних технологій у ЗДО.
- 20.Інноваційний простір закладу дошкільної освіти.
- 21.Футбол-гімнастика у роботі з дітьми.

22. Діяльнісний підхід в реалізації Lego-технологій
23. Танцювальна терапія в здо.
24. Технологія «Цілющі звуки».
25. Сміхотерапія в закладі дошкільної освіти.
26. Технологія дитячого експериментування.
27. Використання схем при складанні розповідей в ЗДО.
28. Технологія психолого-педагогічного проектування.
29. Полі художній розвиток дошкільників.
30. Використання карт розумових дій та коректурних таблиць (Н.Гавриш).
31. Методика «Виховання казкою» Л.Фесюкової.
32. Методика дитячого експериментування в природі (Н.Лисенко).
33. Технологія портфоліо дошкільника.
34. Технологія РТУ дошкільника.
35. Технології проектної діяльності.
та ін. (за власним вибором).

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (опрацювання теоретичних питань, основних понять, робота зі словником, конспектування першоджерел), виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, підготовка повідомлень (за бажанням студента).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний тестовий контроль (на кожному семінарському занятті), усне опитування, письмове опитування, реферати (за вибором), модульні контрольні роботи, ІНДЗ, екзамен.

11. Методи навчання: лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, відеометод, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, виконання дослідницьких завдань.

12. Методи контролю: поточне тестування, контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за індивідуальне дослідницьке завдання, підсумковий тест.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Модуль I													Модуль II	Всього балів
ЗМ1			ЗМ2							ЗМ3			ІНДЗ	
T1	T2	Мк	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Мк	T9	T10	МК		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	35	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Відмінно - має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє різноманітні творчі вміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (добре) - має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі вміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Задовільно (задовільно; достатньо) - має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі вміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Незадовільно (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) - не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях.

Ефективна реалізація програми передбачає у наявності такі основні умови:

- державні закони, нормативні документи, концепції дошкільного виховання, навчальні підручники, навчально-методичні посібники для навчальних педагогічних закладів, монографії;
- програми виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку для ЗДО та методичні рекомендації до них;
- періодичні публікації з актуальних питань, посібники, розроблені для студентів (тематичні розробки модулів, структурно-логічні схеми навчальних тем, приклади конспектів занять і зразки творчих робіт, таблиці з орієнтовним плануванням, методичні рекомендації до написання ІНДЗ та інші);
- інтерактивний комплекс слайдів до окремих тем (виконання в програмі Microsoft Power Point).

13. Методичне забезпечення

1. Електронний варіант лекцій, планів семінарських, практичних занять.
2. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів.
3. Тематика кваліфікаційних робіт та методичні рекомендації до їх написання.
4. Наявність програм практик.
5. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти / / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/bazoviy-komponentdoshkilnoi-osviti-v-ukraini>
2. Березюк В. С. Інноваційні технології в ДНЗ / В. С. Березюк, О. А. Рудік. Харків: Вид. «Ранок», 2017. 224 с.
3. Бондарева К.І., Козлова О.Г. Педагогічний аналіз інноваційної діяльності вчителя. Суми, 2001.
4. Державна національна програма „Освіта” („Україна ХХІ століття”). – К. : 1994.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. К.:Академвидав, 2015. 304 с.
6. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук.кер.проєкту В.О. Огнев'юк; авт.кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук.ред. Г.В. Беленька. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
7. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. Наволокова. Харків: «Основа», 2009. 176 с.

8. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / За ред. Л. І. Даниленко, В. Ф. Паламарчук; упор. Г. М. Перевознікова. К.: Логос, 2004. 220 с.
9. Інноваційні технології в ДНЗ / Березюк В.С., Рудік О.А. Харків : Вид. група «Основа». 2017. 224 с.
10. Калуська Л.В, Отрощенко М.В Інновації в дошкільлі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: Посібник на допомогу дошкільним працівникам. Мандрівець, 2010. 376 с.
11. Пехота О.М. Освітні технології. Навчально-методичний посібник. Київ: «А.С.К.». 2001. 255 с.
12. Попова О. В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті. Харків, 2001. 256 с.
13. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: підручник. 3-тє вид., випр. К.: «Академвидав», 2015. 448 с.
14. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» / М.М.Єфименко. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 52 с.
15. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг». Тернопіль: Мандрівець, 2014. 160 с.
16. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / Керівник проекту Жебровський Б. М. Мандрівець, 2012.
17. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля» / Білан О. І., Возна Л. М., Максименко О. Л. та ін. Мандрівець, 2021.
18. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція) у 2 ч. / О.П.Аксьонова, А.М.Аніщук, Л.В.Артемова та ін.; наук.кер.О.Л.Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019.
19. Програма розвитку і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина» / Наук. Кер. Проскура О. В., Кочина Л. П., Кузьменко В. У., Кудикіна Н. В. Університет, 2017.
20. Рудік О.А., В.С. Березюк Інноваційні технології в ДНЗ .Х.:Вид.група «Основа», 2017. Серія «ДНЗ.Керівнику». 224с
21. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. К. : Академвидав, 2012. 224 с. (Серія «Альмамагер»).

Допоміжна література

1. Аніщенко О. В., Яковець Н. І. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 198 с.
2. Беленька Г.В. Теоретико-методологічні засади формування професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах ступеневої підготовки : автореф. дис. ... докт. пед. наук. Київ, 2012. 38 с.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання. К., 1998.
4. Бех І. Принципи інноваційної освіти : [про впровадження сучасних освітніх технологій]. *Освіта і управління*. 2005. № 3/4. С. 7–21.
5. Буркова Л.В. Педагогічні інновації та їх діагностична експертиза: Теоретичний аспект. К., 1999.

6. Буркова Л.В. Технології в освіті. *Рідна школа*. 2001. №2. С. 18-20.
7. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). Харків, 2000.
8. Волинець А.Г. Сучасні педагогічні інновації і школа майбутнього / *Рідна школа*. 1993. №8. С. 30-32.
9. Волинець Ю.О., Дорохова Д.О. Інноваційні технології навчання в державних закладах дошкільної освіти: теоретичний аспект. *Молодий вчений*. 2021. Вип. 4(92). С. 194-197.
10. Гавриш Н. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей: метод. рекомендації щодо використання коректурних таблиць. Вид. 2-ге. Київ: Вид. Дім «Слово», 2015. 256 с.
11. Гавриш Н., Саприкіна О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Навч.-метод. посіб. для дошкільних навч. закладів / за заг. ред. О. Пометун. Дніпропетровськ: Ліра, 2014. 120 с.
12. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Практикум : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 370 С.
13. Дичківська І.М. Педагогічна експертиза інноваційної діяльності. *Дошкільне виховання*. 2004. №9. С. 6-10.
14. Дичківська І.М. Розвивати інтелектуальну обдарованість. *Палітра педагога*. 2014. №2. С. 7-10.
15. Дідичук А. Впровадження інноваційних технологій в освітній процес сільських закладів дошкільної освіти. Інноваційні технології в дошкільній освіті: збірник наукових статей за матеріалами ІV Міжнародної науково-практичної конференції. м. Переяслав, 20-21квітня 2021р. С. 78-82.
16. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Навчально-методичний посібник / автор-укладач Н. П. Наволокова. Х.: Вид. група «Основа», 2012. 176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
17. Зайцева Т., Юрчик Н. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку : посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 328 с.
18. Зязюн І.А. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії. *Світло*. 1996. №1. С. 4.
19. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / За ред. Л. І. Даниленко, В. Ф. Паламарчук; упор. Г. М. Перевознікова. К.: Логос, 2004. 220 с.
20. Майстер-класи для вихователів ДНЗ / Упоряд. В.М.Кравцова. 2-ге вид. Харків, 2009.
21. Козлова О.Г. Методика інноваційного пошуку вчителя. Суми, 1998.
22. Курганов С. Шестирічні першокласники (заняття в «Школі діалогу культур»). *Дитячий садок*. 2016. вересень. №34(370).
23. Крутій К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія у 2-х ч. Частина перша: Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2009. С.115-128.

24. Лактіонова Г. Виховання в епоху глобалізації: нові можливості, нові ризики. *Шлях освіти*. 2015. №4. С. 2-5.
25. Мазур П. Нові педагогічні технології: поняття і сутність. *Джерела*. 1998. №1. С. 5-9.
26. Михайліченко М., Рудик Я. Освітні технології. Київ : ЦП «Компринт», 2016. 583 с.
27. Момот Л.Я. та ін. Передовий педагогічний досвід: теорія і методика / За ред. Л.Я.Момот. К., 1990.
28. Оцінювання і відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: Наук.-метод. посібник / За ред. Л. І. Даниленко. К.: Логос, 2001. 185 с.
29. Пасі Салберг. Фінські уроки 2:0. Чого може навчитися світ з освітніх змін у Фінляндії. Харків : Ранок, 2017. 240 с.
30. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С.О.Сисоєва, А.М. Алексюк, П.М. Воловик, О.І. Кульчицька, Л.Є. Січаєва, Я.В. Цехмістер та ін.. Київ: ВПОЛ, 2001. 502 с.
31. Піроженко Т. О., Хартман О. Ю. Парціальна програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6-7 років «Вчимося жити разом». Київ : Вид. «Алатон», 2016. 32 с.
32. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті. Харків, 2001.
33. Постоян Т. Г., Инде Д. Ю. Інноваційні комп'ютерні технології в реабілітації дітей з обмеженими можливостями: матеріали міжнародної науково-практичної конференції Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук (2-3 березня 2018 р.). Київ : ГО Київська навч. ор-ція пед. та псих., 2018. С. 114–118.
34. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / упоряд. Ю. Буракова. Харків : Вид. група «Основа», 2009.
35. Реалізація інноваційної практики в дошкільному навчальному закладі: психологічний аспект / за заг. ред. С. Максименка, С. Кулачківської. Запоріжжя: ЛПІС, 2004. 128 с.
36. Старовойт С. Технологізація освітнього процесу в Україні. *Рідна школа*. 2008. № 1/2. С. 54–56.
37. Сучасне заняття в дошкільному закладі: навч.-метод. посіб. / за ред. Н.В.Гавриш; авт. кол.: Н.В. Гавриш, О.О. Лінник, Н.В. Губанова. Луганськ: Альма-матер, 2007. 496 с.
38. Театр фізичного виховання та оздоровлення дошкільнят: Авторський стиль роботи. Методичні рекомендації /авт.-укл. М.М.Єфименко. К., 1995.
39. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук.- метод. посіб. / упорядн. Н. Люченко, О. Прокопенко, А. Виноградова; за ред.

- Є. Чернишової. Київ, 2012. Ч. 1. 112 с.
40. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 312с.
41. Шалда Н. Упровадження інновації: як відстежити результативність?: методична робота. *Дошкільне виховання*. 2019. №4. С.21–25.
42. Шаповал Н. Вітер змін, або Оновлення векторів у методичній роботі : нова модель методичної служби. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №4. С.4–11.
43. Шарко В.Д. Нові технології навчання. Херсон, 2000. 92 с.
44. Шахіна Ю., Садова Д. В. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті: переваги та особливості використання. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки", 2020. Вип. 1. С. 236-240.
45. Шевчук А. Художні проекти з 5-річними дітьми і їхніми батьками. *Дошкільне виховання*. 2013. №8. С. 11-17.
46. Шість цеглинок в освітньому просторі школи : методичний посібник / упор. О. Рома. The Lego Foundation, 2018. 32 с/
47. Янкович О. І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навч.-метод. посіб. Тернопіль : ТНПУ ім.. В. Гнатюка, 2015. 212 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозиторій КУБГ <http://elib.kubg.edu.ua>
2. <http://psylib.kiev.ua/>
3. Базовий компонент дошкільної освіти (2021). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
4. <https://www.youtube.com/user/voskobovichgames> 4.
5. <http://vihovateli.com.ua/cons/5433-znakomstvo-s-mirom-chiselposredstvompalochek-kyuizenera.html> http://ualib.com.ua/b_136.htm
6. Волинець Ю.О., Стаднік Н.В. Упровадження інформаційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх дошкільних педагогів. Народна освіта. 2020. Вип. 2 (41). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=6229
7. Гуткевич С., Оніщенко І. Світовий освітній простір: тенденції та перспективи розвитку в умовах глобалізації: монографія. К. : НТУУ «КПІ», 2014. 205 с. Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/20824/3/254.pdf>
8. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>

9. <https://imzo.gov.ua/osvita/doshkilna-osvita/programno-metodichnezabezpechennya/>

10. Козак Л. Сучасна дошкільна освіта: європейський досвід розвитку Освітологічний дискурс. 2017. № 3-4. С. 235-251. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2017_3-4_21

11. Крутій К. Сучасні інноваційні технології в дошкільній освіті Європи (відео лекція) <http://ukrdeti.com/seminar-prof-katerini-krutij-oglyad-suchasnix-innovacijnixmetodik-yaki-zaprovadzhenov-yevrosoyuzidlya-robotiz-doshkilnikami-2/>